

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

GESKIEDENIS V1

2016

PUNTE: 150

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 9 bladsye en 'n 14 bladsy-addendum.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit AFDELING A en AFDELING B, wat op die voorgeskrewe inhoudsraamwerk in die KABV-dokument gebaseer is.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

VRAAG 1: DIE KOUE OORLOG: DIE OORSPRONG VAN DIE KOUE OORLOG

VRAAG 2: ONAFHANKLIKE AFRIKA: GEVALLESTUDIE – ANGOLA

VRAAG 3: BURGERLIKE PROTES VANAF DIE 1950's TOT DIE 1970's: BURGERREGTEBEWEGING

AFDELING B: OPSTELVRAE

VRAAG 4: UITBREIDING VAN DIE KOUE OORLOG: GEVALLESTUDIE – VIËTNAM

VRAAG 5: ONAFHANKLIKE AFRIKA: VERGELYKENDE GEVALLESTUDIE – DIE KONGO EN TANZANIË

VRAAG 6: BURGERLIKE PROTES VANAF DIE 1950's TOT DIE 1970's: SWARTMAGBEWEGING

2. AFDELING A bestaan uit DRIE brongebaseerde vrae. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, kan in die ADDENDUM gevind word.
3. AFDELING B bestaan uit DRIE opstelvrae.
4. Beantwoord DRIE vrae soos volg:
 - 4.1 Ten minste EEN moet 'n brongebaseerde vraag wees en ten minste EEN moet 'n opstelvraag wees.
 - 4.2 Die DERDE vraag kan óf 'n brongebaseerde vraag óf 'n opstelvraag wees.
5. Jy word aangeraai om ten minste EEN uur per vraag te bestee.
6. In die beantwoording van die vrae moet jy jou kennis, vaardighede en insig gebruik.
7. Jy sal benadeel word deur die blote oorskryf van die bronne as antwoorde.
8. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik word.
9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae nie, in hierdie afdeling. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, kan in die ADDENDUM gevind word.

VRAAG 1: WAS DIE VERENIGDE STATE VAN AMERIKA (VSA) VANAF 1947 SUKSESVOL MET DIE VOORKOMING VAN DIE VERSPREIDING VAN KOMMUNISME NA GRIEKELAND?

Bestudeer Bron 1A, 1B, 1C en 1D en beantwoord die vrae wat volg.

1.1 Verwys na Bron 1A.

- 1.1.1 Waarom, volgens die inligting in die bron, het Brittanje besluit om sy finansiële ondersteuning en hulp aan Griekeland en Turkye te onttrek? (1 x 1) (1)
- 1.1.2 Noem die Britse eerste minister wat besluit het om hulp aan Griekeland en Turkye te onttrek. (1 x 1) (1)
- 1.1.3 Identifiseer TWEE amptenare wat verseker het dat die Verenigde State van Amerika bystand aan Griekeland en Turkye verleen het. (2 x 1) (2)
- 1.1.4 Lewer kommentaar op waarom die Adjunk-minister van Buitelandse Sake van die Verenigde State van Amerika besluit het om die verslag wat aan George Marshall oorhandig is, te redigeer. (2 x 2) (4)

1.2 Raadpleeg Bron 1B.

- 1.2.1 Noem TWEE maniere waarop die Verenigde State van Amerika Griekeland ondersteun het. (2 x 1) (2)
- 1.2.2 Waarom het President Truman verklaar dat streng toesig gehou moes word oor Amerikaanse fondse wat aan Griekeland gegee is? (2 x 2) (4)
- 1.2.3 Definieer die begrip *demokrasie* in die konteks van die Koue Oorlog in Europa. (1 x 2) (2)
- 1.2.4 Watter persentasie van die verkose lede van die Griekse parlement was demokrate? (1 x 1) (1)

- 1.3 Gebruik Bron 1C.
- 1.3.1 Identifiseer TWEE aanduidings in die bron dat die VSA reaksionêres en fasciste ondersteun het. (2 x 1) (2)
- 1.3.2 Noem DRIE ontwikkelings wat in Griekeland en Turkye plaasgevind het as gevolg van Amerika se invloedseer. (3 x 1) (3)
- 1.3.3 Verduidelik wat jy dink geïmpliseer word deur die stelling dat 'die Marshall-plan eenvoudig 'n slinkse (slim) manier was om die hele Europa aan Amerikaanse kapitaal (geld) te onderwerp'. (2 x 2) (4)
- 1.3.4 Lewer kommentaar op of jy die inligting in hierdie bron bruikbaar sou vind wanneer die stuitingsbeleid (inperkingsbeleid) van die VSA nagevors sou word. (2 x 2) (4)
- 1.4 Bestudeer Bron 1D.
- 1.4.1 Verduidelik die boodskappe wat deur die spotprent oorgedra word. Gebruik die visuele leidrade in die spotprent om jou antwoord te ondersteun. (2 x 2) (4)
- 1.4.2 Waarom, dink jy, is die mense deur die VSA as 'kommunistiese opstandelinge' beskou? (2 x 2) (4)
- 1.5 Gebruik die inligting in beide Bron 1C en 1D en verduidelik hoe die bewyse in Bron 1D die inligting in Bron 1C oor die VSA se verskaffing van hulp aan Griekeland in 1947 ondersteun. (2 x 2) (4)
- 1.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) waarin jy verduidelik hoe suksesvol die Verenigde State van Amerika (VSA) vanaf 1947 was met die voorkoming van die verspreiding van kommunisme na Griekeland. (8) **[50]**

VRAAG 2: HOE HET VERSKILLENDE GESKIEDKUNDIGES DIE SLAG VAN CUITO CUANAVALA BESKOU?

Bestudeer Bron 2A, 2B, 2C en 2D en beantwoord die vrae wat volg.

2.1 Verwys na Bron 2A.

- 2.1.1 Waarom, volgens die bron, is die Slag van Cuito Cuanavale as kontroversieel beskou? (1 x 2) (2)
- 2.1.2 Identifiseer TWEE redes in die bron, waarom die Suid-Afrikaanse grondmagte besluit het om voor die verowering van Cuito Cuanavale te onttrek. (2 x 1) (2)
- 2.1.3 Waarom, dink jy, het sommige mense geglo dat die SAW die Slag van Cuito Cuanavale gewen het? Gebruik bewyse in die bron om jou antwoord te ondersteun. (1 x 2) (2)
- 2.1.4 Lewer kommentaar op wat die skrywer bedoel het met die frase, 'Die SAW ... het dalk baie gevegte gewen, hoewel nie die oorlog nie'. (2 x 2) (4)
- 2.1.5 Verduidelik waarom 'n leerder wat die uitkoms van die Slag van Cuito Cuanavale navors, die inligting in die bron bruikbaar sou vind. (2 x 2) (4)

2.2 Gebruik Bron 2B.

- 2.2.1 Kies TWEE bewyse in die bron wat aandui dat die Slag van Cuito Cuanavale 'n positiewe invloed op die Namibiese vryheidsbeweging gehad het. (2 x 1) (2)
- 2.2.2 Wat, volgens die bron, was die gevolg van vredesonderhandelings in Angola vir:
- (a) Kuba (1 x 1) (1)
- (b) Die African National Congress (ANC) (1 x 1) (1)
- 2.2.3 Verduidelik hoe Ronnie Kasrils op die uitkoms van die Slag van Cuito Cuanavale gereageer het. (2 x 2) (4)

- 2.3 Bestudeer Bron 2A en 2B. Verduidelik hoe die inligting in Bron 2B die mening ondersteun wat in Bron 2A oor die Slag van Cuito Cuanavale gegee is. (2 x 2) (4)

- 2.4 Lees Bron 2C.
- 2.4.1 Wat, volgens die bron, was 'die mite' met betrekking tot die uitkoms van die Slag van Cuito Cuanavale? (1 x 2) (2)
- 2.4.2 Definieer die begrip *propaganda* in die konteks van die uitkoms van die Slag van Cuito Cuanavale. (1 x 2) (2)
- 2.4.3 Identifiseer enige TWEE frases in die bron wat toon dat die skrywer nie geglo het dat die Kubane die Slag van Cuito Cuanavale gewen het nie. (2 x 1) (2)
- 2.4.4 Verduidelik waarom die skrywer daarop aanspraak gemaak het dat Suid-Afrika die Slag van Cuito Cuanavale gewen het. Gebruik bewyse in die bron om jou antwoord te ondersteun. (2 x 2) (4)
- 2.5 Raadpleeg Bron 2D.
- 2.5.1 Watter boodskap oor die Slag van Cuito Cuanavale word deur die foto oorgedra? (1 x 2) (2)
- 2.5.2 Verduidelik of die SAW as 'WENNERS' van die Slag van Cuito Cuanavale beskou kan word. Gebruik inligting in die bron asook jou eie kennis om jou antwoord te ondersteun. (2 x 2) (4)
- 2.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) waarin jy verduidelik hoe verskillende geskiedkundiges die Slag van Cuito Cuanavale beskou het. (8) [50]

VRAAG 3: WATTER UITDAGINGS HET DIE LITTLE ROCK NEGE IN 1957 GEDURENDE DIE INTEGRASIE VAN CENTRAL HIGH SCHOOL ERVAAR?

Bestudeer Bron 3A, 3B, 3C en 3D en beantwoord die vrae wat volg.

3.1 Verwys na Bron 3A.

- 3.1.1 Waarom, volgens die bron, het Goewerneur Faubus gevra dat troepe in 1957 na Central High School ontplooi moes word? (1 x 2) (2)
- 3.1.2 Verduidelik wat Goewerneur Faubus geïmpliseer het met die volgende stelling: ' "bloed sal in die strate vloei" as Neger-leerders in Central High School geïntegreer word.' (2 x 2) (4)
- 3.1.3 Definieer die begrip *integrasië* in die konteks van die gebeure/verwikkelings by Central High School in 1957. (1 x 2) (2)
- 3.1.4 Hoe, volgens die bron, het swart Amerikaanse ouers gereageer op die gebeure wat op 3 September 1957 by Central High School ontvou het? (2 x 1) (2)
- 3.1.5 Verduidelik waarom jy dink die nege swart Amerikaanse leerders nie op 3 September 1957 Central High School bygewoon het nie. (2 x 2) (4)

3.2 Raadpleeg Bron 3B.

- 3.2.1 Gebruik die inligting in die bron en sê hoe die Little Rock Nege Central High School binnegegaan het. (1 x 1) (1)
- 3.2.2 Beskryf hoe die skare gereageer het op die swart Amerikaanse verslaggewers wat buite Central High School bymekaargekom het. (2 x 1) (2)
- 3.2.3 Verduidelik waarom Burgemeester Woodrow Mann genoodsaak was om hulp by die Federale Regering te versoek om die krisis by Central High School op te los. (2 x 2) (4)
- 3.2.4 Watter bewyse in die bron gee te kenne dat die Verenigde State van Amerika se weermag in September 1957 'n belangrike rol by Central High School gespeel het? (1 x 2) (2)

3.3 Gebruik Bron 3C.

- 3.3.1 Watter boodskappe, dink jy, word deur hierdie foto oorgedra? (2 x 2) (4)
- 3.3.2 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik waarom swaar gewapende federale troepe op 25 September 1957 na Central High School ontplooi is. (2 x 2) (4)

- 3.4 Verwys na Bron 3B en 3C. Verduidelik hoe die bewyse in Bron 3C die inligting in Bron 3B ondersteun met betrekking tot die ontplooiing van federale troepe na Central High School in 1957. (2 x 2) (4)
- 3.5 Lees Bron 3D.
- 3.5.1 Gee EEN rede waarom mev. Huckaby die meisieleerders voor die matrikulasieplegtigheid na haar kantoor laat kom het. (1 x 1) (1)
- 3.5.2 Haal TWEE bewyse in die bron aan wat te kenne gee dat Jane Emery 'n antisegregasionis was. (2 x 1) (2)
- 3.5.3 Lewer kommentaar op waarom jy die inligting in hierdie bron as 'n betroubare bewys sou beskou wanneer jy die ervarings van die Little Rock Nege by Central High School navors. (2 x 2) (4)
- 3.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) waarin jy verduidelik watter uitdagings die Little Rock Nege gedurende die integrasie van Central High School in 1957 ervaar het. (8) [50]

AFDELING B: OPSTELVRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae nie, in hierdie afdeling.

Jou opstel behoort ongeveer DRIE bladsye lank te wees.

VRAAG 4: UITBREIDING VAN DIE KOUE OORLOG: GEVALLESTUDIE – VIËTNAM

Dit was grootliks die militêre taktiek wat die Verenigde State van Amerika (VSA) se weermag teen die Viëtkong gebruik het wat bygedra het tot sy onvermoë om in die vroeë 1970's die oorlog in Viëtnam te wen.

Stem jy met hierdie bewering saam? Gebruik relevante geskiedkundige bewyse van die oorlog in Viëtnam om jou argument te ondersteun.

[50]**VRAAG 5: ONAFHANKLIKE AFRIKA: VERGELYKENDE GEVALLESTUDIE – DIE KONGO EN TANZANIË**

Bespreek krities die politieke en ekonomiese beleid wat in die Kongo ingestel is (deur Mobutu Sese Seko) in vergelyking met dit wat tussen die 1960's en die 1980's in Tanzanië (deur Julius Nyerere) ingestel is.

Gebruik relevante voorbeelde uit post-koloniale Kongo en Tanzanië om jou argument te ondersteun.

[50]**VRAAG 6: BURGERLIKE PROTES VANAF DIE 1950's TOT DIE 1970's: SWARTMAGBEWEGING**

Een van die fundamentele beginsels van die Swartmagbeweging was om selfstandig te wees en dinge vir hulleself te doen.

Verduidelik tot watter mate die beginsel van selfstandigheid suksesvol in die 1960's deur Malcolm X, Stokely Carmichael en die Black Panther-party in die Verenigde State van Amerika geïmplementeer is.

Gebruik relevante geskiedkundige bewyse om jou argument te ondersteun.

[50]**TOTAAL: 150**